

واژه‌های اقتصاد پنهان (Smuggling/ Contraband) قاچاق

تنظیم: جمشید منصور قناعی

در لغت به معنای ریوده (ربودن)، پنهانی عمل کردن و گریزان آمده و در اصطلاح گمرکی به عنوان تقلب گمرکی و نقل و انتقال کالا بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی نامیده شده است. در تعریفی دیگر قاچاق به معنی بُرده، ریوده، آن چه ورود آن به کشور و یا معامله‌ی آن از طرف دولت ممنوع می‌باشد، به کار رفته است. مرحوم علامه دهخدا در لغتنامه خود، واژه‌ی قاچاق را مأخذ از زبان ترکی دانسته و آن را به معنی «آن چه ورود آن به کشور و یا معامله‌ی آن از طرف دولت ممنوع باشد» آورده است.

در این راستا «قاچاقچی» به کسی گفته می‌شود که کالاهای یا خدماتی را به صورت غیر قانونی و یا بدون کسب اجازه‌ی دولت و پرداخت گمرک وارد، صادر و یا جابه‌جا می‌کند.

همچنین فعل و انفعالات و تحرکات مخفیانه و غیر قانونی که به صورت سازماندهی شده و به دور از دید نهادهای مجری قانون انجام می‌شود را می‌توان قاچاق محسوب کرد. در علم اقتصاد به طور مشخص به ورود و خروج کالا که به شکل مخفیانه از مرزهای کشور صورت می‌گیرد، گفته می‌شود.

در تعریفی وسیع‌تر، وارد کردن یا خارج کردن منتقلانه‌ی کالای موضوع حق و حقوق دولت یا کالای ممنوعه یا انحصاری، یا اظهار، واکذاری، حمل و نقل، نگهداری، عرضه و فروش، ساخت، تولید، تغییر در مورد مصرف، دخل و تصرف، اقدام، صید، مخفی کردن، واسطه‌گری، تردد، تأسیس، استرداد یا هر گونه تقلب گمرکی ناقص قانون خاص محدودکننده‌ی آن، قاچاق و یا در حکم قاچاق محسوب می‌شوند.

در واژشناسی حقوقی، قاچاق به معنی زیر به کار می‌رود: حمل و نقل کالا از نقطه‌ای به نقطه‌ی دیگر خواه دو نقطه‌ی مزبور در داخل کشور باشد (قاچاق داخلی) خواه یک نقطه در داخل و یک نقطه در خارج از کشور (قاچاق خارجی) باشد، برخلاف مقررات مربوط به حمل و نقل، به طوری که این عمل ناقص ممنوعیت یا محدودیتی باشد که قانون مقرر کرده است، چه عمل مزبور ناقص امتیاز یا انحصار باشد و یا

ناوشده.
قاچاق دارای انواع مختلفی است که مهمترین مصادیق آن به این شرح می‌باشد:
الف) قاچاق ارز
ب) قاچاق کالای گمرکی و تجاری
پ) قاچاق سلاح، مهمات و ابزارهای جنگی و آتش‌زا
ت) قاچاق آثار ملی و عتیقه‌جات
ث) قاچاق کالای دخانی، مواد افیونی و مخدر
ج) قاچاق انسان
برخی واژه‌ها و معادلهای اقتصادی قاچاق
Black Economy
سیاه
Clandestine Economy
مخفي (سری)
Gray Economy
خاکستری (کبود)
Hidden Economy
بنهان
غير رسمي
Informal /Unofficial Economy
نامرئی
Invisible Economy
Irregular Economy
نامنظم
Non -official /Illegal Economy
موازی
Parallel Economy
دوم (ثانوی)
Second Economy
ساپهای
Shadow Economy
نهفته
Subterranean Economy
زیرزمینی
Underground Economy
غير قابل مشاهده
Unobservable Economy
نامشهود
Unobserved Economy
گزارش نشده
Unreported Economy
ثبت نشده
Unrecorded Economy

منع:

واژه‌نامه‌ی اقتصاد پنهان، ویرایش دوم (۱۳۸۸)، تهران، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.
کالا و ارز: